

Către: Zinaida GRECEANÎ
Președintele Parlamentului Republicii Moldova

Către: Igor MUNTEANU
Președinte
Comisia de control al finanțelor publice

Către: Alexandru JIZDAN
Președinte
Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

Către: Vladimir GOLOVATIUC
Președinte
Comisia economie, buget și finanțe

Către: Vasile BOLEA
Președinte
Comisia juridice, numiri și imunități

Copie: Ion CHICU
Prim-ministrul Republicii Moldova

Copie: Sergiu RAILEAN
Ministru al Economiei și Infrastructurii

Copie: Ion LUPAN
Șeful Secretariatului
Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru

Nr. 72 din 18 iunie 2020

Ref.: Comentariile Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” asupra proiectului de lege privind protejarea obiectelor de infrastructură esențială pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice

Stimată doamnă Greceanî,
Stimate domnule Munteanu,
Stimate domnule Jizdan,
Stimate domnule Golovatiuc,
Stimate domnule Bolea,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” („AmCham Moldova”).

Prin prezenta scrisoare, supunem atenției dumneavoastră comentariile AmCham Moldova asupra proiectului de lege privind protejarea obiectelor de infrastructură esențială pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice.

AmCham Moldova a analizat respectivul proiect de lege sub aspectul (i) oportunității și calității reglementărilor propuse, (ii) impactului asupra mediului de afaceri, și (iii) riscurilor care le poate genera.

Din analiza efectuată, constatăm că respectivul proiect de lege poate genera riscuri majore pentru mediul de afaceri, conține lacune procedurale și transpune într-un mod distorsionat prevederile Directivei nr. 114/2008 și a Regulamentului nr. 2019/452.

În opinia noastră, instituirea oricarui mecanism suplimentar de control/verificare trebuie analizat sub toate aspectele, în special cel al protejării investițiilor și creării unui climat investițional favorabil, al legalității și predictibilității, precum și al obligației pozitive a statului de a asigura garantarea dreptului de proprietate și libertatea activității de întreprinzător (art. 46 și 126 din Constituție), precum și respectarea tratatelor internaționale (inclusiv a tratatelor bilaterale privind protecția investițiilor).

Conducându-se de aceste principii, AmCham Moldova a identificat următoarele riscuri majore pe care le poate implica respectivul proiect de lege:

I. Efectuarea de către Comisie a controlului ex-post asupra tranzacțiilor de achiziționare a controlului și de grevare a acțiunilor și părților sociale în societățile comerciale din Republica Moldova

Conform art. 13 din Proiect, Comisia poate iniția din oficiu controlul asupra tranzacțiilor cu obiecte de infrastructură esențială. Art. 16 din Proiect stabilește limitele de control al tranzacțiilor încheiate.

Astfel, Comisia este în drept să verifice tranzacțiile încheiate atât în ce privește calitatea entității care a încheiat tranzacția, cât și respectarea cerințelor stabilite în proiect.

Carențele proiectului care pot genera riscuri pentru societățile comerciale sunt următoarele:

- (i) Proiectul nu stabilește vreun termen-limită pentru efectuarea controlului asupra tranzacțiilor deja încheiate;
- (ii) Proiectul nu stabilește norme procedurale clare care ar permite implicarea în proces a entității care a participat la tranzacție;
- (iii) Proiectul nu stabilește clar efectele juridice ale unei potențiale decizii de refuz a Comisiei cu privire la o tranzacție deja încheiată, în special atunci când dreptul de proprietate sau de grevare asupra obiectelor de infrastructură înstrăinate sau grevate în baza unei asemenea tranzacții a fost înregistrat în modul prevăzut de lege.

Posibilitatea prevăzută în acest proiect de lege de a redeschide o procedură de control fără a exista o limită în timp creează incertitudini pentru investitor privind siguranța investiției sale.

Totodată, posibilitatea controlului asupra unei tranzacții de înstrăinare a acțiunilor, părților sociale, activelor care reprezintă elemente ale infrastructurii esențiale, cu posibilitatea de „refuz” a încheierii unei asemenea tranzacții poate duce la încălcarea mai multor garanții legale de care se bucură subiecții de drept pe teritoriul Republicii Moldova. Unele dintre aceste garanții sunt consfințite inclusiv în art. 10 din Legea nr. 81/18.03.2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător și/sau tratatele internaționale aplicabile diverselor domenii de activitate a subiecților vizați.

II. Instituirea unei etape suplimentare de aprobare ex-ante a intenției de înstrăinare sau grevare a obiectelor de infrastructură esențială, cu competențe de a rezolvi sau a refuza pentru viitor încheierea acestor contracte

Conform art. 13 alin. (1) din Proiect, Comisia inițiază din oficiu controlul asupra unei tranzacții potențiale de înstrăinare sau grevare a obiectelor de infrastructură, în baza informației autorității publice responsabile cu înregistrarea, monitorizarea, confirmarea, acceptarea sau încheierea tranzacției. Proiectul nu prevede posibilitatea vânzătorului sau cumpărătorului de a solicita aprobarea prealabilă a Comisiei.

Acest fapt semnifică implicarea Comisiei la o etapă avansată de negociere și încheiere a tranzacției de către potențialele părți, care deseori include verificări prealabile a tranzacției de alte autorități competente.

Astfel, părțile tranzacției nu au posibilitatea să ceară verificarea tranzacției din timp, înainte ca să cheltuiască eforturi și resurse enorme pentru negocierea tuturor aspectelor și finalizarea tranzacției. În plus, în cazul în care autoritatea omite să solicite aprobarea Comisiei, părțile tranzacției poartă riscul ca tranzacția să fie invalidată după ce părțile au executat-o.

Despre competențele și modalitatea de funcționare a Comisiei pentru protejarea infrastructurii esențiale

Prin Proiect se propune înființarea Comisiei pentru protejarea infrastructurii esențiale, care, potrivit art. 10 și art. 18 are statut de persoană juridică de drept public, condusă de un președinte și care dispune de un secretariat și este responsabilă față de Parlament.

Totodată, din textul notei informative și prevederile proiectului, nu reiese clar modalitatea de constituire a Comisiei, limitele atribuțiilor și activității acesteia, precum și procedura de funcționare.

Considerăm că instituirea unei persoane juridice de drept public noi cu atribuții lărgite de control, în lipsa unor reglementări clare privind modalitatea și limitele de funcționare, poate fi generatoare de riscuri pentru agenții economici care își desfășoară sau doresc desfășurarea activității pe teritoriul Republicii Moldova.

Despre scopul declarat al proiectului de lege

Potrivit prevederilor proiectului, scopul declarat al legii constă în stabilirea criteriilor de identificare a obiectelor de infrastructură esențială pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice, precum și condițiile, competențele, procedura și instrumentele de identificare, recunoaștere și protejare a infrastructurii esențiale.

Totuși, analizând proiectul de lege, se înțelege că proiectul urmărește inclusiv și scopul instituirii unei proceduri de „screening” a tranzacțiilor care au ca obiect infrastructura critică, inclusiv a calității entităților participante la tranzacție, prin prisma criteriilor reglementate în lege.

De asemenea, se înțelege că prin promovarea acestuia, de către autor se declară transpunerea parțială a **Directivei Consiliului nr. 114/2008** privind identificarea și desemnarea infrastructurilor critice europene și evaluarea necesității de îmbunătățire a protecției acestora și a **Regulamentului nr. 2019/452** Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unui cadru pentru examinarea investițiilor străine directe în Uniune.

Despre prevederile Directivei nr. 114/2008 și a Regulamentului nr. 2019/452

La o primă analiză, se observă că majoritatea prevederilor din proiect nu se regăsesc în Directiva nr. 114/2008 sau Regulamentul nr. 2019/452.

În ceea ce privește Directiva nr. 114/2008, se observă că în proiect au fost în mare parte transpuse definițiile noțiunilor infrastructură critică, analiză de risc și informații sensibile privind protecția infrastructurilor critice, fără a se face o analiză a suprapunerii acestora cu alte reglementări similare existente deja în alte acte normative în vigoare. De asemenea, cu diferențe substanțiale, a fost selectiv transpusă instituția de identificare a infrastructurilor critice („IC”) și cea privind unele măsuri de securitate aplicate IC.

În ceea ce privește Regulamentul nr. 2019/452, la fel ca și în cazul prevederilor Directivei nr. 114/2008, în proiect a fost selectiv transpusă, cu diferențe substanțiale, instituția de examinare a investițiilor străine directe, căreia, de fapt, îi sunt dedicate mai multe norme primare instituite prin proiect.

Obiectivul său este de a crea un cadru favorabil pentru statele membre care dispun deja de un mecanism de examinare sau care doresc să îl instituie, precum și de a se asigura că orice astfel de mecanism de examinare îndeplinește anumite cerințe de bază, precum posibilitatea unei căi de atac judiciare împotriva deciziilor, nediscriminarea între diferitele țări terțe și transparența.

Respectiva concluzie reieseă atât din nota informativă care a însoțit proiectul Regulamentului¹, cât și din textul normei art. 3 alin. (1) al Regulamentului, care prevede că statele membre pot să mențină, să modifice sau să adopte, pe teritoriul lor, mecanisme de examinare a investițiilor străine directe din motive privind securitatea sau ordinea publică.

Analizând documentul care a însoțit proiectul Regulamentului, se observă că la nivelul Uniunii Europene, conform datelor din anul 2017, 12 state au avut instituite mecanisme de examinare a investițiilor străine directe².

Prin urmare, se poate observa clar faptul că, în mare parte, redacția normelor din proiect poate fi apreciată ca fiind o creație legislativă proprie, care implică necesitatea prezentării de către autor a unor argumente și explicații suplimentare în ceea ce privește reglementările propuse și redacția lor, prin raportarea clară a acestora la problematica identificată și care nu poate fi depășită prin reglementările deja existente sau îmbunătățirea realizată prin ajustări nemijlocite la acestea, inclusiv să cuprindă referințe prin prisma riscurilor care pot fi generate pentru mediul de afaceri.

Despre angajamentele internaționale la care Republica Moldova este parte

Adițional prevederilor acquis-ului comunitar, la examinarea oportunității de inițiere a respectivei legi, urmează a se ține cont de cerințele relevante pentru impunerea unor măsuri restrictive din motive privind securitatea și ordinea publică prevăzute în Acordurile OMC (precum Acordul General privind Comerțul cu Servicii (GATS)), dar și de prevederile tratatelor internaționale privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor la care Republica Moldova este parte.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017PC0487&from=EN>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017SC0297&from=EN>

Despre fundamentarea economică a proiectului de lege

În privința întregului proiect, atenționăm asupra faptului că acesta conține norme de reglementare a activității de întreprinzător (în sensul art. 3 din Legea nr. 235/2006) și, conform prevederilor art. 25 din Legea nr. 100/2017 și ale art. 13 din Legea nr. 235/2006, proiectul **trebuie să fie însoțit de analiza impactului de reglementare**.

Totodată, în condițiile în care acest proiect prevede reglementări cu impact asupra bugetului și/sau care prevede reorganizări și reforme structurale ori instituționale, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza inițiativei de elaborare a actului normativ, conform metodologiei de analiză *ex ante* aprobate de către Guvern. (art. 25 alin. (2) al Legii nr. 100/2017).

Astfel, lipsa unei analize ample care să reflecte problema identificată, stabilirea obiectivului, determinarea opțiunilor de soluționare, datelor statistice ce au stat la baza identificării problemei, analiza cost-beneficiu, fundamentarea necesității unor reglementări suplimentare și fundamentarea economico-financiară, ar putea duce la neconcordanță acestuia cu prevedere Legii nr. 100/2017.

A se vedea cu titlu comparat documentul care a însoțit Regulamentul nr. 2019/452 și care a fundamentat soluțiile propuse în Regulament³.

Despre corespunderea proiectului cadrul normativ național

Menționăm că legislația națională conține unele reglementări sectoriale aplicabile relațiilor ce se propun a fi reglementate prin proiect, precum:

1. Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice;
2. Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice;
3. Legea nr. 668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului;
4. Legea nr. 120/2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului.

Astfel, se înțelege că noile reglementări s-ar putea suprapune sau contraveni cadrului normativ deja existent. În condițiile promovării respectivului proiect, este necesar de a revizui întreg cadrul legal pertinent pentru excluderea interpretărilor duale și a paralelismelor juridice.

Propuneri de modificare a proiectului de lege

Având în vedere redacția actuală a proiectului și deficiențele evidente identificate, se consideră că proiectul va genera mai multe riscuri pentru agenții economici, a căror gestionare ar putea fi dificilă ținând cont de cadrul juridic propus, iar prevederile statuate în proiect ar putea depăși cadrul normativ ce se dorește a fi transpus, lipsind în special argumentarea economică și juridică a normelor.

În condițiile în care autorul proiectului va prezenta analiza impactului de reglementare, studiile și datele statistice care să demonstreze necesitatea promovării acestei reforme instituționale prin adoptarea proiectului de lege examinat, vă prezentăm în **anexă** unele completări și propuneri asupra proiectului de lege.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017SC0297&from=EN>

Vă mulțumim pentru colaborare și vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații suplimentare.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Anexă

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
	<p>Articolul 1. Scopul legii</p> <p>Prezenta lege stabilește criteriile de identificare a obiectelor de infrastructură esențiale pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice (în continuare infrastructură esențială), precum și condițiile, competențele, procedura și instrumentele de identificare, recunoaștere și protejare a infrastructurii esențiale.</p>	<p>Se propune revizuirea scopului legii</p>	<p>Menționăm că deși scopul declarat al legii constă în stabilirea criteriilor de identificare a obiectelor de infrastructură esențială, pe tot parcursul legii respectivele criterii nu au fost reglementate.</p> <p>De asemenea, propoziția a doua a art. 1 indică doar parțial scopul legii.</p> <p>Analizând proiectul în ansamblu, se înțelege că unul din scopurile sale este reglementarea aspectelor legate de examinarea calității entității solicitante și a tranzacțiilor care sunt încheiate cu obiectele de infrastructură esențială, fapt care nu poate fi desprins clar din art. 1 al proiectului.</p>
1.	<p>Articolul 2. Noțiuni principale</p> <p><i>Infrastructură esențială</i> reprezintă un element, un sistem sau o componentă a acestuia, aflat pe teritoriul național, care este esențial pentru menținerea funcțiilor esențiale ale statului și societății, a sănătății, siguranței, transportului, securității, bunăstării sociale ori economice a persoanelor și a cărei stare poate avea un impact semnificativ la nivel național ca urmare a incapacității de a menține aceste funcții;</p>	<p><i>Infrastructură esențială</i> este un element, un sistem sau o componentă a acestuia, aflat pe teritoriul național, care este esențial pentru menținerea funcțiilor vitale ale societății, a sănătății, siguranței, securității, bunăstării sociale ori economice a persoanelor și a căror perturbare sau distrugere ar avea un impact semnificativ la nivel național ca urmare a incapacității de a menține aceste funcții;</p>	<p>Menționăm că Legea nr. 120/2017 deja conține definiția noțiunii „infrastructură critică” și o definește într-un mod similar Directivei.</p> <p>În cazul în care se dorește stabilirea unei semnificații diferite a noțiunii „infrastructură esențială” aceasta în orice caz urmează a fi în corespundere cu prevederile Directivei 114/2008, și exclusă suprapunerea cu prevederile Legii nr. 120/2017.</p>

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
2.	<p>Articolul 2. Noțiuni principale</p> <p>Informații sensibile privind protecția infrastructurii esențiale (în continuare <i>informații sensibile</i>) reprezintă informații cu privire la o infrastructură esențială ce ar putea fi utilizate, în cazul divulgării, în scopul planificării și al realizării unor acțiuni de perturbare sau distrugere a unui element, sistem sau componentă de infrastructură esențială;</p>	<p>Informații sensibile privind protecția infrastructurii esențiale (în continuare <i>informații sensibile</i>) reprezintă informații cu privire la o infrastructură esențială ce ar putea fi utilizate, în cazul divulgării, în scopul planificării și al realizării unor acțiuni de perturbare sau distrugerea instalațiilor unor infrastructuri critice;</p>	<p>Se propune aducerea definițiilor prevăzute în proiectul de lege în corespundere cu prevederile Directivei 114/2008.</p>
3.	<p>Articolul 2. Noțiuni principale: <i>Entitate solicitantă compromisă</i> – (1) persoana fizică sau juridică care provine dintr-o jurisdicție ce nu implementează standarde internaționale de transparență, cu reședință sau cu activitatea economică principală în jurisdicții sau regiuni autonome ce nu implementează standarde internaționale de transparență, sau (2) persoană juridică în componența căreia figurează, direct sau indirect, una sau mai multe persoane (fondatori, asociați, acționari, administratori, beneficiari efectivi)</p>	<p>Recomandăm revizuirea acestei noțiuni</p>	<p>Noțiunea prezentată de autor nu este reflectată în Directiva 114/2008 și Regulamentul 2019/452.</p> <p>Sintagmele utilizate „acționează ostil” și „participă direct sau indirect la (...)” creează incertitudine la interpretarea și aplicarea normei.</p> <p>Totodată, cuvintele „ostil”, „compromis” fără criteriile de calificare certe, ar putea favoriza existența abuzului de putere generat de Comisie prin riscul calificării discreționare.</p> <p>De asemenea, se consideră oportun argumentarea redacției normei propuse, având în vedere lipsa unei norme corespondente în cadrul comunitar.</p>

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
	<p>înregistrate, cu reședință sau având activitatea economică principală în astfel de jurisdicții sau regiuni autonome sau (3) persoana fizică sau juridică care este finanțată direct sau indirect din resurse publice ale unui alt stat care acționează ostil față de Republica Moldova, statele membre ale Parteneriatului Estic, statele Membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European, a Marii Britanii, Statelor Unite ale Americii, Canadei, Australiei și a Noii Zeelande; sau (4) persoană fizică sau juridică care a participat direct sau indirect în acțiuni ostile sau de finanțare a acestora; sau (5) persoană fizică sau juridică care a participat direct sau indirect la acțiuni de spălare de bani, finanțare a terorismului, corupție, evaziune fiscală, fals în declarații, tranzacții trucate, inclusiv în domeniul achizițiilor publice, parteneriatului public-privat, privatizărilor, concesiunilor și altor forme de tranzacționare cu bunuri de domeniul public și privat al statului;</p>		

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
4.	Articolul 2. Noțiuni principale: <i>Entitate solicitantă netransparentă</i> – persoană fizică sau persoană juridică care nu oferă date cu privire la proveniența resurselor financiare disponibile pentru investiție, beneficiarii săi efectivi, tranzacțiile anterioare la care a participat, inclusiv în alte state, cazierul său juridic, inclusiv în statele unde a efectuat investiții în trecut sau pe care le efectuează la momentul actual;	Recomandăm revizuirea acestei noțiuni	<p>Noțiunea prezentată de autor nu este reflectată în Directiva 114/2008 și Regulamentul 2019/452.</p> <p>Se consideră oportun argumentarea redacției normei propuse, având în vedere lipsa unei norme corespondente în cadrul comunitar.</p> <p>Totodată, potrivit legislației naționale, verificarea persoanelor fizice și/sau a persoanelor juridice care nu oferă date cu privire la proveniența resurselor financiare disponibile pentru investiție, beneficiarii săi efectivi ar putea fi desfășurată de către Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor, conform Legii nr. 308 din 22 decembrie 2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</p>
5.	Articolul 2. Noțiuni principale: <i>Grevarea proprietății</i> – Orice act juridic civil prevăzut de Codul Civil al Republicii Moldova prin care se aplică o limitare sau reducere a conținutului dreptului de proprietate;	Recomandăm excluderea acestei noțiuni.	Sintagma „Grevarea proprietății” ar putea dubla prevederile Codului Civil al Republicii Moldova. Astfel, în vederea respectării art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea 100/2017, recomandăm excluderea acestei noțiuni din proiectul de lege, pentru a păstra o terminologie constantă și uniformă.
6.	Articolul 2. Noțiuni principale: <i>Înstrăinarea proprietății</i> – orice contract de înstrăinare, cu participarea entității solicitante și autorității publice responsabile de semnarea contractului de înstrăinare a proprietății ce constituie infrastructură esențială;	Recomandăm excluderea acestei noțiuni.	Sintagma „Înstrăinarea proprietății” ar putea dubla prevederile Codului Civil al Republicii Moldova. Astfel, în vederea respectării art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea 100/2017, recomandăm excluderea acestei noțiuni din proiectul de lege, pentru a păstra o terminologie constantă și uniformă.

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
7.	Articolul 2. Noțiuni principale: <i>Pachetul de control</i> – cel puțin 25% din acțiunile, participațiunile sau activele în obiecte de infrastructură esențială;	Recomandăm revizuirea acestei noțiuni.	Noțiunea prezentată de autor nu este reflectată în Directiva 114/2008 și Regulamentul 2019/452. Se consideră oportun argumentarea redacției normei propuse, având în vedere lipsa unei norme corespondente în cadrul comunitar.
8.	Articolul 3. Domeniul de aplicare (2) Prezenta lege se aplică de asemenea față de infrastructura critică sau vitală, care constituie bunuri, obiective, active din domeniul privat și care cad sub incidența prevederilor prezentei legi.	La aliniatul (2) propunem excluderea sintagmei „sau vitală”	Directiva 114/2008 utilizează noțiunea de „infrastructura critică”. Se recomandă uniformizarea și transpunerea fidelă a noțiunilor.
9.	Articolul 6. Competențele Parlamentului În sensul prezentei Legi, Parlamentul are următoarele competențe: a) Aprobă acte normative în domeniul de reglementare al prezentei legi; b) Aprobă lista bunurilor de domeniul public al statului și al unităților administrativ teritoriale ce constituie infrastructură	Propunem revizuirea conceptuală a art. 6 și 7 prin excluderea prevederilor repetitive, și, inclusiv, corelarea lor cu prevederile legislației în vigoare.	Prevederile art. 6 lit. b), c), d), dublează prevederile deja conținute la art. 7 lit. a), c), e), și, din punct de vedere legal, sunt considerate ca fiind reglementări care instituie atribuții paralele pentru Guvern și Parlament. De asemenea, unele dintre respectivele relații deja fac obiectul Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deținatizarea proprietății publice.

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
	<p>esențială și care nu se supun niciunei din formele de înstrăinare sau grevare, inclusiv privatizare, parteneriat public-privat, concesiune;</p> <p>c) Aprobă, la propunerea Guvernului, lista întreprinderilor de domeniul privat al statului, asupra cărora se extind prevederile prezentei legi;</p> <p>d) Actualizează, la propunerea Guvernului, lista bunurilor de domeniul public și privat la statului ce constituie infrastructură esențială;</p> <p>e) Exercită alte competențe care sunt prevăzute de prezenta lege.</p>		
10.	Articolul 7. Competențele Guvernului	Recomandăm completarea acestui articol cu o nouă literă care ar reglementa competența Guvernului de a aproba criteriile sectoriale pentru identificarea infrastructurilor critice din cadrul unui sector.	Cu titlu de drept comparat, Anexa III la Directiva 114/2008 reglementează procedura de identificare a Infrastructurii Critice Europene, în corespundere cu criteriile sectoriale și intersectoriale prevăzute la art. 3 din Directivă.

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
	<p>a vulnerabilităților existente și potențiale pentru infrastructura esențială;</p> <p>e) Elaborează lista entităților raportoare în sensul prezentei legi și o transmite Guvernului spre aprobare și control;</p> <p>f) Examinează din oficiu sau în baza notificărilor autorităților administrative sau instituțiilor publice, cererile de înstrăinare sau grevare a proprietății de domeniul privat, inclusiv al statului și al unităților administrativ-teritoriale;</p> <p>g) Solicită de la entitățile raportoare date cu privire la entitățile care solicită înstrăinarea sau grevarea proprietății de domeniul privat;</p> <p>h) Oferă la cererea autorităților</p>		

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
	<p>administrației publice centrale de specialitate, instituțiilor publice și autorităților publice locale, consiliere cu privire la procedura și cerințele legate de implementarea prezentei legi;</p> <p>i) Emite hotărâri obligatorii cu privire la calitatea entității solicitante;</p> <p>j) Exerciță alte atribuții prevăzute de prezenta lege.</p>		
13.	<p>Articolul 9. Competențele și obligațiile autorităților administrației publice centrale de specialitate și a instituțiilor publice</p> <p>În sensul prezentei legi, autoritățile administrației publice centrale de specialitate și instituțiile publice:</p> <p>a) Colectează și mențin date cu privire la obiectele de infrastructură</p>	<p>Propunem revizuirea lit. a)</p> <p>Propunem revizuirea lit. b)</p>	<p>Termenul de „acte normative speciale” nu este prevăzut de Legea 100/2017, ci este utilizat termenul de „norme speciale”.</p> <p>Proiectul nu stabilește vreun termen de prescripție pentru efectuarea controlului asupra tranzacțiilor deja încheiate. Totodată, proiectul nu stabilește clar efectele juridice ale unei potențiale decizii de refuz a Comisiei cu privire la o tranzacție deja încheiată, în special atunci când dreptul de proprietate sau de grevare asupra obiectelor de infrastructură înstrăinate sau grevate în baza unei</p>

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
	<p>esențială în sensul actelor normative speciale, inclusiv a actelor normative de punere în aplicare a actelor normative speciale.</p> <p>b) Notifică Comisia cu privire la tranzacțiile deja încheiate și cele potențiale care au drept obiecte infrastructura esențială, inclusiv achiziția pachetului de control sau grevarea acestora, după cum este definit în prezenta lege.</p> <p>c) Oferă date pe care le dețin cu privire la entitățile solicitante de țin de:</p> <p>(i) structura acționarilor;</p> <p>(ii) structura de control din partea altor entități;</p> <p>(iii) administratorii entității;</p> <p>(iv) tranzacțiile la care au participat acesteia cu</p>	<p>Propunem revizuirea lit. c)</p>	<p>asemenea tranzacții a fost înregistrat în modul prevăzut de lege.</p> <p>În consecință, verificarea de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate și a instituțiilor publice a tranzacțiilor încheiate anterior intrării în vigoare a prezentului proiect de lege ar putea fi contrar art. 22 al Constituției și art. 73 al Legii 100/2017.</p> <p>Prevederea stabilită la lit. c), mai ales prin prisma posibilității furnizării oricăror date relevante considerate necesare pentru completarea dosarului entității solicitante, ar putea fi apreciată ca fiind o competență excesivă, pe motiv că Comisia va putea solicita obținerea unor informații care nu au relevanță cu atribuțiile acesteia.</p> <p>Se consideră oportun argumentarea redacției normei propuse, având în vedere lipsa unei norme corespondente în cadrul comunitar.</p>

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
	<p>implicarea altor obiecte de infrastructură esențială;</p> <p>(v) modul în care entitățile solicitante au respectat reglementările naționale ce țin de:</p> <ul style="list-style-type: none"> -desfășurarea activității economice; - infracțiuni care au fost comise în trecut de către entitatea solicitantă, acționarii cu pachet de control, administratorii, precum și de către entitățile care dețin controlul asupra entității solicitante; <p>(vi) alte date relevante pe care le consideră necesare pentru completa dosarul entității solicitante.</p>		
	Articolul 10. Statutul și componența Comisiei	Recomandăm revizuirea comprehensivă a art. 10	<p>Din textul notei informative și prevederile proiectului, nu reiese clar modalitatea de constituire a Comisiei, limitele atribuțiilor și activității acesteia, precum și procedura clară de funcționare.</p> <p>Se consideră oportun argumentarea redacției normei propuse.</p>
15.	Articolul 11. Accesul la informație	Recomandăm revizuirea art. 11	Accesul la toate registrele de stat și toate sistemele informaționale automatizate, în mod nelimitat, ar

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
	<p>(1) În exercitarea funcției, Comisia are acces gratuit și necondiționat la informațiile disponibile din registrele de stat, sistemele informaționale automatizate gestionate de autorități administrative și instituții publice.</p> <p>(2) Datele obținute de către Comisie ce constituie date cu caracter personal și secret comercial sunt protejate, nu se divulgă de membrii Comisiei sau de membrii secretariatului.</p> <p>(3) Deciziile Comisiei se publică cu excluderea datelor cu caracter personal, cu excepția datelor care sunt strict necesare pentru a fundamenta decizia. Datele ce constituie secret comercial nu se publică, fiind oferite doar informațiile generale strict necesare pentru a fundamenta decizia Comisiei.</p> <p>(4) În exercitarea funcției Comisia are acces și la date care constituie secret de stat și alte date care sunt informații sensibile, respectând regimul acestor date în baza cadrului normativ.</p>		<p>putea depăși limitele competenței Comisiei.</p> <p>Astfel, orice drept de acces acordat la un registru/sistem informațional automatizat urmează să fie argumentat, inclusiv în vederea nepericlitării activității autorității publice care deține acel registru/sistem, precum și ținând cont de funcția, competența și atribuțiile Comisiei.</p> <p>În aceste condiții, Comisia obține competențe disproporționate și nejustificate, care pot servi discreționar pentru interese care depășesc scopul acestui proiect de lege.</p> <p>Totodată alin. (2) nu stabilește sancțiunile pentru divulgarea datelor cu caracter personal și a secretului comercial de către membrii Comisiei, fapt ce creează un risc sporit de scurgeri de informații și utilizarea acestora în alte scopuri decât cele enunțate în proiect.</p> <p>La alin. (3) autorul utilizează termenul „Decizii” pe când în art. 8 utilizează termenul „Hotărâri”. În aceste condiții este creată o confuzie privind actele de dispoziție emise de Comisie.</p>
16.	Articolul 13. Inițierea procedurii	Recomandăm excluderea din alineatul (1) a următoarei	Proiectul nu stabilește vreun termen de prescripție pentru efectuarea

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
	<p>(1) Verificarea calității entității solicitante, a tranzacției potențiale și a tranzacțiilor care au fost încheiate cu obiecte de infrastructură esențială se inițiază din oficiu de către Comisie, odată ce autoritatea administrativă sau instituția publică (în continuare entitate raportoare) responsabilă în baza legii să înregistreze, monitorizeze, confirme, accepte sau să încheie tranzacții cu obiecte de infrastructură esențială notifică Comisia despre tranzacția ce urmează a avea loc, sau în baza unor informații care au devenit publice cu privire la entitatea solicitantă.</p>	<p>sintagme "și a tranzacțiilor care au fost încheiate".</p>	<p>controlului asupra tranzacțiilor deja încheiate.</p> <p>Proiectul nu prevede posibilitatea vânzătorului sau cumpărătorului de a solicita aprobarea prealabilă a Comisiei.</p> <p>Totodată, proiectul nu stabilește clar efectele juridice ale unei potențiale decizii de refuz a Comisiei cu privire la o tranzacție deja încheiată, în special atunci când dreptul de proprietate sau de grevare asupra obiectelor de infrastructură înstrăinate sau grevate în baza unei asemenea tranzacții a fost înregistrat în modul prevăzut de lege.</p> <p>În consecință, verificarea de către Comisie a tranzacțiilor încheiate anterior intrării în vigoare a legii ar putea fi contrară art. 22 al Constituției și art. 73 al Legii 100/2017.</p>
17.	<p>Articolul 15. Temeiurile pentru refuzul tranzacției cu obiecte de infrastructură esențială</p> <p>(1) Comisia emite decizii de refuz atunci când se constată că entitatea solicitantă este netransparentă sau compromisă după cum este definit în prezenta lege.</p> <p>(2) Metodologia de stabilire a calității entității solicitante se aprobă prin Hotărâre de Guvern.</p>	<p>Recomandăm revizuirea comprehensivă a art. 15.</p>	<p>Acest articol nu stabilește norme procedurale clare, fapt ce limitează entitatea solicitantă în a prezenta argumentele sale.</p> <p>Totodată nu sunt stabilite efectele juridice ale unei potențiale decizii de refuz a Comisiei cu privire la o tranzacție.</p> <p>Din prezentul articol lipsește inclusiv mecanismul de reparare a prejudiciilor în cazul unei erori în examinarea tranzacției cu obiecte de infrastructură esențială.</p>
18.	<p>Articolul 16. Verificarea calității entităților care</p>	<p>Recomandăm excluderea art. 16 din proiectul de lege</p>	<p>Această normă statuează prevederi care s-ar putea afla într-o puternică</p>

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
	<p>au încheiat tranzacții cu infrastructură esențială</p> <p>(1) Comisia verifică dacă tranzacțiile deja încheiate cu implicarea infrastructurii esențiale respectă prevederile prezentei legi.</p> <p>(2) Comisia stabilește ordinea verificării tranzacțiilor încheiate cu infrastructură esențială și o face publică.</p> <p>(3) Obiectul verificării include calitatea entității care a încheiat tranzacții cu infrastructură esențială, inclusiv respectarea cerințelor stabilite de prezenta lege.</p>		<p>contradicție cu Constituția Republicii Moldova.</p> <p>Proiectul nu stabilește vreun termen de prescripție pentru efectuarea controlului asupra tranzacțiilor deja încheiate. Totodată, proiectul nu stabilește clar efectele juridice ale unei potențiale decizii de refuz a Comisiei cu privire la o tranzacție deja încheiată, în special atunci când dreptul de proprietate sau de grevare asupra obiectelor de infrastructură înstrăinate sau grevate în baza unei asemenea tranzacții a fost înregistrat în modul prevăzut de lege.</p> <p>În consecință, verificarea de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate și a instituțiilor publice a tranzacțiilor încheiate anterior intrării în vigoare a prezentului proiect de lege ar putea fi contrar art. 22 al Constituției și art. 73 al Legii 100/2017.</p>
19.	<p>Articolul 17. Deciziile emise de Comisie cu privire la tranzacțiile încheiate cu implicarea infrastructurii esențiale</p> <p>(1) Comisia emite una din deciziile menționate la articolul 14 alin. (5) precum și decizie motivată de remediere a calității entității care a încheiat tranzacții cu implicarea infrastructurii esențiale, stabilind în acest sens un termen de remediere nu mai mare de 6 luni.</p> <p>(2) În cazul neconformării entității la cerințele</p>	Recomandăm revizuirea comprehensivă a art. 17.	<p>Constatăm un drept discreționar al Comisiei de emiteră a unei hotărâri de anulare a tranzacției retroactiv.</p> <p>Considerăm că Comisia poate doar să se rezume la contestarea legalității tranzacției conform procedurilor legale.</p> <p>Competența stabilită în alin. (3) de punere și ridicare a sechestrului denotă un exces disproporționat stabilit prin proiect, dat fiind faptul că punere și/sau ridicarea sechestrului poate fi realizată doar în cadrul unui proces penal sau în cadrul unui proces civil cu respectarea garanțiilor stabilite de Codul de procedură penală sau de Codul de procedură civilă.</p>

Nr.	Prevederea din proiect	Propuneri/redacții recomandate	Argumentare
	<p>prescrise de Comisie în termenul prevăzut de decizie, Comisia emite o hotărâre de anulare a tranzacției.</p> <p>(3) În cazul depistării unor riscuri majore pentru securitatea națională sau ordinea publică, Comisia emite o decizie de aplicare a sechestrului pe obiectele de infrastructură esențială și notifică organele de drept cu privire la datele care constituie componentă de infrafracțiune.</p> <p>(4) Ridicarea sechestrului de pe obiectele de infrastructură esențială are loc odată cu înlăturarea motivelor care au stat la baza aplicării sechestrului.</p> <p>(5) Deciziile emise în baza prevederilor alin. (1)-(3) pot fi contestate în ordinea stabilită de Codului Administrativ.</p>		